

JANUSZ RIEGER

Z ANTROPONIMII POLSKIEJ NA UKRAINIE
(IMIONA I NAZWISKA MIESZKAŃCÓW HRECZAN
KOŁO PŁOSKIROWA Z LAT 1937-1938)

Kilka lat temu otrzymałem trzy wykazy osób „represjonowanych” (czytaj: rozstrzelanych) w latach 1937-1938 mieszkańców wsi Hreczany koło Płoskirowa (dziś miasto nazywa się Chmielnicki). Pierwszy wykaz zawiera nazwiska wraz z pierwszymi literami imienia i „otczestwa” 78 pracowników kołchozu im. Szczorsa z polskich Hreczan, polskiego Zarzecza (5 osób) oraz nieznanego mi Leźniewa (4 osoby, których dalej nie uwzględniam). Drugi zawiera nazwiska, imiona i „otczestwa” 27 hreczańskich pracowników zakładów kolejowych „Czerwony Partyzant”. Trzeci przynosi podobny wykaz 134 pracowników stacji Hreczany i węzła kolejowego w Płoskirowie (jak mi mówiono, byli to też mieszkańcy Hreczan). Wykazy dostałem z dopiskiem, że pochodzą z archiwum NKWD, przy pierwszym jest adnotacja o opublikowaniu wykazu w artykule *Pamjati represowanych* (= *Pamięci represjonowanym*) w czasopiśmie „Radjańske Podilla” z sierpnia 1990 r. O ile mi wiadomo, nie są to wszystkie ofiary czystek stalinowskich tamtego okresu z Hreczan. Ponieważ wieś Hreczany była (a jest i dziś) wsią polską, wykaz odnosi się przede wszystkim do Polaków – według spisu z 1927 r. Polacy stanowili wówczas w Hreczanach zdecydowaną większość (Stroński, s. 198). Wśród zamordowanych byli niewątpliwie także Ukraińcy, o czym świadczą zapewne niektóre nazwiska, a zwłaszcza imiona.

Hreczany stały się dziś częścią Chmielnickiego, ale w znacznej części jeszcze z chałupami czy domkami wiejskimi, niekiedy sąsiadującymi z bloka-

mi mieszkalnymi. Część położona za torami kolejowymi zachowuje jeszcze bardziej wiejski charakter. Pobliskie Zarzecze to dziś również część miasta.

Wykazy zostały sporządzone w języku ukraińskim, pisane są cyrylicą, stąd pewna trudność w odczytaniu nazwisk: nie wiadomo, czy spółgłoski przed dawnymi **e*, **i* należy czytać miękko czy twardo, czy ukraińskie *h* nie kryje polskiego *g*. Niestety, nie dysponowałem listami podczas pobytu w Hreczanach w 1993 roku i nie zweryfikowałem nazwisk na nich występujących, stąd analiza ich musi być z konieczności ograniczona. W zapiskach moich i współpracowników z Hreczan znalazło się tylko kilka imion i nazwisk Polek i Polaków: *Weronika Boczulak*, *Luźbinia Derus* (z Zarzecza), *Marynia Dyjak* (= *Dyjaczka*), *Błażek Karwan*, *Marynia Karwanowa*, *Serhij Kozaczok*, *Jan Kozak*, *Łoza*, *Fila Markowska*, *Karolina Mazur*, *Marynia* (= *Maria*) *Mazurek*, *Pleżor*, *Sowa*, *Adela Ziębicka*, *Karolina Zimbicka* (= *Ziębicka*), *Josyp Ziębicki*, *Lidia Żługda*. Pomijam tu Władimira Zacharczuka pochodzącego ze wsi Ryzulinci.

Rejestr obejmuje imiona i nazwiska mężczyzn średniego i młodszego pokolenia: najstarsi urodzeni byli wprawdzie w r. 1882, mieli więc wówczas 55-57 lat, ale większość zapisek obejmuje roczniki młodsze; bardzo dużo osób (65) urodziło się w latach 1905-1910, a najmłodszy był urodzony w 1916 r. W wykazach znajdujemy dwie tylko kobiety, a są nimi Wiktorria Sowwa (w wykazie 1) oraz Hanna Szapował córka Błażeja (w wykazie 3), obydwie niewątpliwie Polki.

Trudności z rekonstrukcją imion i nazwisk jest wiele. Generalnie mamy do czynienia z ukrainizacją fonetyczną (np. z zamianą *i* na *y*), morfologiczną (np. w zakończeniu N sg przymiotników r.m. *-i/-y* na *yj*, choć w gwarze dziś spotykamy także formy na *-ij/-yj*), leksykalną (przejawiającą się w zastępowaniu niektórych imion polskich ich ukraińskimi odpowiednikami, por. niżej). Trzeba też pamiętać, że za czasów radzieckich skasowano odrębną literę *g* w alfabecie ukraińskim, stąd każde *h* transliteruję tu jako *h*. Wreszcie nie wiemy, w jakim języku sporządzano akta, stanowiące podstawę niniejszych wykazów: w rosyjskim czy w ukraińskim. Jeśli w rosyjskim, to osoba sporządzająca wykazy transkrybowałaby nazwiska z rosyjskiego na ukraiński. Czy kierowałaby się przy tym znajomością brzmienia nazwisk polskich we wsi?

IMIONA

Imiona (i „otczestwa”) podane są w wersji oficjalnej, „paszportowej”, dlatego też imię zapisane jako *Josyp* może kryć zarówno ukraińskiego *Josypa* jak i polskiego *Józefa*; gdy towarzyszy mu forma odojcowska *Bronisławowycz*, to już nie mamy wątpliwości że był to *Józef*, syn *Bronisława*. Jeśli jest to jednak *Josyp Andrijowycz* czy *Josyp Timofijowycz* to nie zawsze będziemy wiedzieć, czy mamy do czynienia z ukraińskim *Josypem Andrijowyczem* lub *Josypem Timofijewyczem*, czy polskim *Józefem* synem *Andrzeja* lub *Józefem* synem *Tymoteusza*. Na polskość imienia może wskazywać jakiś element fonetyczny w zapisie, np. *i* w *Stanisławowycz* czy w *Bronisławowycz*.

Wskazówką może być również brzmienie nazwiska. Nazwisko *Sikora* mówi nam, że jego nosiciel *Mykoła Josypowycz* to *Mikołaj* syn *Józefa*. Podobnie nazwisko *Tomusiak* (z polską postacią podstawy *Tom-* i polskim sufiksem *-’ak*) pozwala nam przypuszczać, że noszący to nazwisko „Ławrentij” był polskim *Wawrzyńcem*, a *Wołodymyr* – *Włodzimierzem*. Z kolei nazwisko *Szulak* pozwala przypuszczać (ale nie stwierdzać), że noszący je *Kornij Antonowycz* miał takie właśnie ukraińskie imię i nie był *Korneliuszem*. Podobnie zapis *Juchym Fedorowycz Szewczuk* oddaje chyba taką właśnie ukraińską nazwę osobową. Nazwisko *Chmel-Chmetewśkyj* nie zawiera w rdzeniu ukraińskiego *i*, ale może to być forma rosyjska, stąd też nie wiem, czy imię jego nosiciela *Hryhorij* należy czytać tak, jak je zapisano, czy też rekonstruować jako *Grzegorz*.

O brzmieniu imienia mówi wspomniane także zestawienie dwuznacznego zapisu z imionami i „otczestwami” osób noszących to samo nazwisko. Tak np. jeśli odnajdujemy wśród osób mających nazwisko *Sowwa Bronisława*, *Franciszka* i dwóch *Wojciechów*, to nie mamy wątpliwości, że noszący też to nazwisko *Andrij*, *Anton*, *Iwan*, *Josyp*, *Martyn* to po prostu *Andrzej*, *Antoni*, *Jan*, *Józef*, *Marcin*. Z trzech *Morozowskich* – zapewne braci – dwóch ma polskie imiona *Franc[iszek]* i *Augustyn*, z czego wynika, że *Iwan* oddaje polskie imię *Jan* trzeciego z braci. Co więcej, znając skład etniczny *Hreczan*, jesteśmy pewni, że prawie wszystkie osoby wykazane w spisach to Polacy, noszący polskie imiona.

Wreszcie wskazówką może być także to, że dzisiejsi nosiciele jakiegoś nazwiska są Polakami (por. wyżej nazwiska zapisane kilka lat temu).

Uwzględniając powyższe, możemy pokusić się o przedstawienie rejestru imion męskich z *Hreczan* z tamtego okresu. Zapewne lepsze źródło stanowiłyby metryki kościelne, ale czy się zachowały?

Oto rekonstruowany rejestr imion (przytaczam na ogół 1-2 przykłady, biorę pod uwagę zarówno imiona rozstrzelanych, jak i imiona ich ojców – „otczestwa”):

- Adam*: „Adam Błażejowycz Werżbyćkyj”
Albin: „Albin Pawłowycz Łoza”
Alfons: „Alfons Karłowycz Mazur”
Adolf: „Adolf Josypowycz Dyjak”
*Antoni: „Karł Antonowycz Derażański”, „Anton Wojcechowycz Chamśkyj”, „Anton Wojcechowycz Czenasz”
Augustyn: „Awhustyn Wojcechowycz Morozowśkyj”
Błażej: „Adam Błażejowycz Werżbyćkyj”, „Błażej Wojcechowycz Werżbyćkyj”
Bronisław: „Bronisław Pawłowycz Ihnat”
*Damian: „Dem’jan Pawłowycz Polański”, „Ludwih Dem’janowycz Polański”
Franciszek: „Franc Wojcechowycz Morozowśkyj”
*Gabriel (?): „Hawryło Maksymowycz Zdanewycz” (o ile to nie Ukrainiec *Hawryło*)
*Grzegorz (?): „Hryhorij Iwanowycz Chmel-Chmelewśkyj”
*Hilary: „Hiłerij Ołeksandrowycz Iwanećkyj”
*Ignacy: „Ihnatij Stepanowycz Szelenżyk”, (por. też „Mykoła Hnatowycz Dumański” oraz nazwisko „Ihnat” – zapewne *Ignac*)
*Jakub: „Hurnyćkyj Błażej Jakowycz”
*Jan: „Iwan Wojcechowycz Morozowśkyj” (por. *Augustyn* i *Franciszek*)
*Józef: „Josyp Bronisławowycz Barowśkyj” (por. dalej nazwisko *Juzwa*)
*Julian: „Julian Pawłowycz Landeburśkyj”
*Karol (?): „Karł Antonowycz Derażański”, „Martyn Karłowycz Sinkewycz” (ur. 1887, a wówczas imię *Karł* nie było tak rozpowszechnione), „Alfons Karłowycz Mazur”
Kazimierz: „Kazymyr Tymofijowycz Matwijczuk”
*Leon: „Leontij Pawłowycz Hurnyćkyj”
Ludwig: „Ludwih Josypowycz Zamychowśkyj”, „Ludwih Wojcechowycz Werżbyćkyj”
*Maksymilian (Maksym): „Hawryło Maksymowycz Zdanewycz” (o ile to nie Ukrainiec *Maksym*)
*Marcin: „Martyn Karłowycz Sinkewycz” (por. *Karol*), „Martyn Iwanowycz Łukaszyk”
*Mateusz: „Josyp Matwijowycz Zahurśkyj”
*Michał: „Josyp Mychajłowycz Zembyćkyj”, „Wojcech Mychajłowycz Najduk”, może (ze względu na nazwisko) „Mychajło Mychajłowycz Mordziałko”
*Mikołaj: „Mykoła Francowycz Krysa”, „Mykoła Josypowycz Sikora”
*Paweł: „Pawło Josypowycz Hurnyćkyj” (wśród innych Górnickich jest m.in. dwóch *Franców* i dwóch *Ludwigów*), „Albin Pawłowycz Łoza”
*Piotr: „Petro Wojcechowycz Dumański”
Stanisław: „Stanisław Wojcechowycz Harnyk”
*Stefan (?): „Ihnatij Stepanowycz Szelenżyk”, „Stepan Petrowycz Łewandowśkyj”
Szym (? – chyba skrót imienia): „Karł Szymowycz Kamarśkyj”

Teofil: „Teofil Josypowycz Łoza”
Tymoteusz: „Pawło Tymofijowycz Zymbyćkyj”
 *Wacław: „Wiaczesław Mychajłowycz Najduk” (o tym nazwisku jest też *Wojciech*)
Wiktor: „Wiktor Josypowycz Krucon”
 *Wincenty (?): zob. niżej *Wikentij*
Władysław: „Stanisław Władysławowycz Rehentiuk”
 *Włodzimierz: „Wołodymyr Antonowycz Nowyćkyj”
Wojciech: „Wojcech Josypowycz Derażański”, „Stanisław Wojcechowycz Harnyk”
 i in.

Pominałem imiona, które mogły być imionami Ukraińców, bowiem ani drugi człon (od imienia ojca), ani nazwisko nie wskazywały na Polaka. Były to m.in.:

Dmytro: „Dmytro Hłarionowycz Jacuna”
Kalenyk: „Roman Kełenykowycz Ryżykow”
Roman: „Roman Kełenykowycz Ryżykow”
Wikentij (a może polski *Wincenty*?): „Wołodymyr Wikentijowycz Rudczuk”.

NAZWISKA

Zwraca uwagę spora ilość nazwisk na *-ski*, na Ukrainie uważanych zazwyczaj za polskie szlacheckie. Ale jak wiemy, były też polskie nazwiska chłopskie na *-ski*, szczególnie urabiane od nazw miejscowości.

Wieś Hreczany była wsią chłopską – świadczą o tym m.in. cechy gwarowe, wspólne z pobliską Szaróweczką i Maćkowcami. Ale teoretycznie rzecz biorąc, we wsi mogła zamieszkać zubożała szlachta z dworów czy przysiółków i przemieszać się z ludnością chłopską (w Zielonej trafiły się osoby z dawnych przysiółków szlacheckich tej wsi).

Nie przeprowadzono dotąd analizy języka mieszkańców wsi według nazwisk informatorów, a to dopiero mogłoby wskazać na dawność osiedlenia się mieszkańców z nazwiskami na *-ski* we wsi bądź na różnice w mowie. Rzecz wymaga więc dalszych badań.

Hreczańskie nazwiska na *-ski* wypisane z wykazów przedstawiają się następująco:

Barowski : „BaroŃskyj”, *Chamski*: „ChamŃskyj”, *Chmielewski*: „Chmel-ChmełewŃskyj”, *Derażański*: „Derażański”, *Dębicki*: „Dembyćkyj”, *Dumański* (*Domański*?): „Dumański”, *Fiałkowski*: „FiałkoŃskyj”, *Gawłowski*: „HawłoŃskyj”, *Górnicki*: „Hurnyćkyj”, *Górski*: „HurŃskyj”, *Hubicki* (*Gębicki*?): „Hubyćkyj”, *Iwanicki* (*Janowski*?): „Iwanećkyj” (z *i/y* obniżonym pod akcentem

do e), *Jaworski*: „Jaworśkyj”, *Kamarski* (*Kramarski?*): „Kamarśkyj”, *Katulski*: „Katulśkyj”, *Krakowiecki*: „Krakowećkyj”, *Landeburski*: „Landeburśkyj”, *Lewandowski*: „Łewandowśkyj”, *Morozowski*: „Morozowśkyj”, *Nowicki*: „Nowyćkyj”, *Obczański* lub *Obszański*: „Obczanśkyj” i „Obszanśkyj” – zapewne bracia, urodzeni w r. 1899 i 1900, mający noszący to samo „otczestwo”, *Okonowski*: „Okonowśkyj”, *Olchowski*: „Olchowśkyj”, *Polański* „Polanśkyj”, *Ruszkowski* (czy: *Różkowski*, *Roszkowski?*): „Ruszkowśkyj”, *Sawicki*: „Sawycćkyj”, *Stajnowski*: „Stajnowśkyj”, *Tomaszewki*: „Tomaszewśkyj”, *Warowski*: „Warowśkyj”, *Wierzbicki*: „Werżbyćkyj”, *Witomski*: „Witomśkyj”, *Zagórski*: „Zahurśkyj”, *Zamichowski*: „Zamychowśkyj”, *Ziębicki*: „Zembyćkyj”, „Zymbyćkyj”.

Nazwiska „chłopskie” reprezentują takie, które zostały utworzone (przejęte) od apelatywów lub derywaty od nich (szlachta mogła niekiedy także nosić takie nazwiska). Mamy tu więc nazwiska równe wyrazom pospolitym: *Chmiel* („Chmel-Cmelewśkyj”), *Czaban* (por. ukr. *czaban* ‘pastuch’), *Dyjak* (por. ukr. *diak* ‘diak’), *Głaz* („Hłaz” – por. ros. *glaz* ‘oko’), *Gorczyca* (bo taką zapewne postać kryje zapis „Hirczycia Wojcech Mykołajowycz”), *Koza*, *Kozak*, *Krysa* (por. ukr. *krysa* ‘szczur’), *Łoza*, *Maziar* lub *Maziarz* („Maziar”), *Mazur* (zwyczajnie na dużym obszarze Ukrainy określenie Polaków – chłopów), *Nowak* („Nowak-Sadowyj”), *Piróg* („Piroh” – por. też ukr. *pyrih*), *Pryjmak* (por. ukr. *pryjmak* ‘przybrany syn; człowiek, który się wżenił’), *Sikora*, *Sowa*, *Szapował* (por. ukr. i ros. *szapował* ‘czapkarz; folusznik’), *Szulak* (por. ukr. *szulak* ‘jastrząb’), *Uroda* (por. ukr. *wroda* ‘urodzaj’), *Wytiaż* (ros. *witiaż* ‘witeż’), *Żuczok* (*Żuczek?*). Tu też należałoby zaliczyć nazwisko *Czenasz* („Wojcech Martynowycz” i in., tu też może należeć *Czena*) – być może przezwiskowe od *Ojczę nasz*.

Patronimika na *-owicz/-owycz* reprezentowane są przez nazwiska: *Fedorowicz* („Fedorowycz Heorhij Tymofijowycz”), *Osiedlewicz* (bo tak pewnie trzeba czytać zapis „Osiedlewycz Martyn Wojcechowycz”), *Sinkiewicz* („Synkewycz Martyn Karłowycz”), *Wawrowicz* (zob. dalej), *Zdanewycz* (lub *Zdaniewicz* w zależności od tego czy „Hawryło Maksymowycz” czytać należy tak właśnie czy jako *Gabriel Maksymowicz* – od Maksymilian).

Patronimika na *-ow-* i *-in-* tkwią w nazwiskach: *Daćkow* (niejasne), *Maćkow* (lub *Maćków* – „Maćkow”), *Kozin* (z polskim *-i-*), *Olanin* („Olianyn” – czy od żeńskiego im. *Ola?*).

Z sufiksem (zapewne polskim patronimicznym) *-ak* zostały utworzone nazwiska *Boczulak*, *Pielak* („Pelak Tymofij Mykołajowycz”), *Siwak* („Sywak Wojcech Wojcechowycz” i in.), *Tomusiak*.

Z sufiksem (zapewne polskim patronimicznym) *-ik* zostało utworzone nazwisko: *Lukasik* („Łukasyk”).

Z ukraińskim (patronimicznym) sufiksem *-uk* zostały utworzone nazwiska: *Matwiczuk*, *Najduk* (por. ukr. *najda* ‘znajda’, ale nosiciele tego nazwiska to zapewne Polacy), *Podluk* (od pol. *podły?*, por. ukr. *pidłyj*), *Regentiuk* („Rehentiuk”), *Rudczuk*, *Szczepaniuk*, *Szewczuk*, *Własiuk*.

Z ukraińskim patronimicznym sufiksem *-enko* mamy nazwisko *Prudenko* („Juchym Josypowycz Prudenko”).

Z sufiksami *-ek* i *-ko* zostały utworzone nazwiska: *Szelążek* („Szeleńczyk” – kilka osób), *Kokoszko*, *Mordziałko*.

Z sufiksem *-ec* mamy nazwisko *Mychateć* (może Michalec?).

Mamy też nazwiska równe imionom: *Ignac(y)* („Bronisław Pawłowycz Ihnat” i „Stanisław Antonowycz Ihnat”), *Juzwa* (pol. *Józwa*), *Panas* (od ukr. *Panasij*), *Pantalej* (od ukr. *Pantetejmon*)

Nazwisko *Maćkow* (*Maćków*) wskazuje na niezaświadczone w wykazach imię *Maciek*. Nazwisko *Wawrowicz* („Wawrowycz”) zostało utworzone zapewne od *Wawro* – ukraińskiej formy polskiego imienia *Wawrzyniec*. Na dawne imię *Szczepan* wskazuje nazwisko *Szczepaniuk*.

Jest trochę nazwisk niejasnych bądź dwuznacznych: *Breś*, *Byjar*, *Czena*, *Daćkow*, *Dzian*, *Gajur* („Hajur”) i *Gajuro* („Hajuro”), *Harnyk* bądź *Garnek* („Harnyk” – jeśli tak to od ukr. *harnyj* ‘piękny’?), *Jacuna* („Dmytro Harionowycz” – zapewne Ukrainiec), *Karwan*, *Kizyma* („Kyzyma”), *Krucoń*, *Osidłewyj*, *Pachuta*, *Sowwa*. Oczywiście, niejasnymi (lub nie całkiem jasnymi) są również niektóre wyżej wymienione nazwiska z łatwo wydzielającymi się sufiksami.

*

Nazwiska czy sufiksy nie zawsze nam mówią o przynależności narodowej osoby, bo tak nazwiska, jak i sufiksy mogą być zapożyczane. Tu o przekonaniu, że ofiarami zbrodni byli głównie Polacy, zaświadcza z jednej strony ich pochodzenie z polskiej wsi, a z drugiej – porównanie różnych elementów identyfikacyjnych, zwłaszcza obecność imion typowych dla Kościoła rzymskokatolickiego.

LITERATURA

- I. C e c h o s z, *Teksty z Hreczan z komentarzem językowym*, w: *Język polski dawnych Kresów Wschodnich*, red. J. Rieger, t. II, Warszawa 1999, s. 215-227.
- Stroński – H. S t r o Ń s k i, *O władaniu mową ojczystą przez ludność polską na Ukrainie w połowie lat dwudziestych*, w: *Język polski dawnych Kresów Wschodnich*, red. J. Rieger, t. I, Warszawa 1996, s. 198 (cyfry bezwzględne dotyczące ogólnej liczby mieszkańców – 2675 i zawierającej się w niej liczby Polaków – 3415 oraz procentu Polaków we wsi 92,9% są w dokumencie zapewne przestawione lub przekręcone, zresztą w żaden sposób nie da się z nich wywieść wskazany tam procent Polaków – 92,9%, nie mniej jasno wynika z tych liczb, że w Hreczanach zdecydowaną większość stanowili Polacy).
- E. W o l n i c z - P a w ł o w s k a, *Osiemnastowieczne imiennictwo ukraińskie w dawnym województwie ruskim*, Wrocław 1978.

ON THE RECENT POLISH ANTHROPOLOGY IN UKRAINE
(FIRST NAMES AND FAMILY NAMES FROM HRECZANY
NEAR PLOSKIROV-PROSKURIV FROM 1937-1938)

S u m m a r y

The study bases on 3 registers of about 250 inhabitants of Hreczany, a Polish village nearby Płoskirów (ukr. Proskuriv, now Chmelnyts'kyj) in Podole (ukr. Podillja), who were murdered by Soviets in 1937-1938.

The registers are in Ukrainian, so the author was forced to reconstruct many records taking in consideration typical Polish first names and their use as the patronymics forms. E.g. if there are *Bronisław Sowa*, *Franciszek Sowa*, *Wojciech Sowa* we can suppose that "Andrij" Sowa, "Iwan" Sowa, "Martyn" Sowa represent Polish names *Andrzej*, *Jan*, *Marcin*. Also the patronymic form "Bronysławowicz" indicates that the first name "Josyp" one should read *Józef*.

Among family names there are "nobility" names ending on *-ski* (e.g. *Dębicki*, *Wierzbicki*, *Ziębicki*) and "peasant" names (like *Koza*, *Mazur*, *Nowak*). Some of the latest are of Ukrainian origin: *Pryjmak*, *Szulak* etc.

Some of the names were confirmed during the field investigations in 1993: *Marynia Dyjak*, *Błażek Karwan*, *Serhij Kozaczok*, *Łoza*, *Karolina Mazur*, *Adela Ziębicka* etc.

The study shows the most typical first names and family names, the preservation of traditional names and Ukrainian influence.

Summarized by the Author

Słowa kluczowe: antroponomia polska, kontakty językowe polsko-ukraińskie.

Key words: Polish antroponyms, Polish-Ukrainian linguistic contacts.

ANEKS

Podaję w oryginale wykazy stanowiące podstawę powyższych uwag. Są one ułożone mniej więcej alfabetycznie według nazwisk (w porządku alfabetycznym ukraińskim czy rosyjskim), toteż łatwo można porównać analizę wykazów z materiałem.

1. Wykaz niewinnie represjonowanych pracowników dawnego kolchozu im. Szczorsa wsi Hreczany, Zarzecze i Leźniewo w 1937-1938 r.

Wprowadziłem skróty: zamiast „Гречанського колгоспу” jest Г, zamiast „Лезнівського колгоспу” – Л, zamiast „Зарічанського колгоспу” – З. Literę „І” w maszynopisie oznaczającą „і” lub „ї” (tj. = *ji*) oddaję odpowiednio do zasad pisowni ukraińskiej.

Список безвинного репресованих працівників бувшого колгоспу ім. Щорса села Гречани, Заріччя і Лезнево у 1937-1938 роках

1. Бресь Ф. Й. 1908 р.н. коваль і слюсар Г
2. Бочуляк П.П. 1899 р.н. коваль Г
3. Ваврович П. А. 1905 р.н. столяр Г
4. Ваврович І. А. 1898 їздовий Г
5. Вітомський В. Г. 1907 колгоспник Г
6. Витязь П.В. 1896 тесляр Л
7. Гаюро О. М. 1907 бджоляр Г
8. Глаз М. В. 1909 колгоспник Г
9. Гірчиця П. П. 1905 колгоспник Г
10. Гурнинцький А. М. 1909 колгоспник Г
11. Гурнинцький А. В. 1895 тесляр Г
12. Гурнинцький К. И. 1895 їздовий Г
13. Гурнинцький М. А. 1893 колгоспник Г
14. Гурнинцький П. У. 1903 колгоспник Г
15. Гурський В. А. 1897 колгоспник Г
16. Дацьков І. Д. 1908 ведфельдшер Г
17. Дембицький Ч. А. 1904 касир Г
18. Деражанський М. М. 1894 слюсар Г
19. Дзян П. Ст. 1891 ветсанітар Г
20. Дияк Б. М. 1914 пожежник Г
21. Жучок І. С. 1906 колгоспник Л
22. Зембіцький А. І. 1878 колгоспник Г
23. Зембіцький В. В, 1906 колгоспник Г
24. Зембіцький Й. М. 1895 столяр Г
25. Зембіцький Ст. В. 1908 їздовий Г
26. Зембіцький А. Т. 1896 колгоспник Г
27. Карван І. Й. 1889 колгоспник Г
28. Карван Й. Й. 1883 колгоспник Г

29. Карван Л.І. 1908 муляр Г
30. Катульський О. А. 1903 голова колгоспу с. Г
31. Качинський Ф. І. 1903 колгоспник Г
32. Кизима Й. Я. 1909 колгоспник Г
33. Козін А. П. 1902 швець Г
34. Коза А. Й. 1897 колгоспник Г
35. Коза О. М. 1908 колгоспник Г
36. Коза М. А. 1903 конюх Г
37. Козак І. Й. 1891 пасічник Г
38. Козак Й. Й. 1909 слюсар Г
39. Козак Й. Й. 1900 колгоспник Г
40. Лоза Л. Й. 1905 рахівник Г
41. Мацьков Г. С. 1890 колгоспник Г
42. Найдук У. М. 1901 голова Г
43. Найдук У. П. 1901 голова Г
44. Найдук Л. М. 1909 слюсар Г
45. Найдук М. Й. 1908 коваль Г
46. Новак-Садовий І. К. колгоспник Л
47. Осідлевий І. В. 1891 конюх Г
48. Оконовський Й. В. 1891 бригадир Г
49. Пантелей М. А. 1912 бригадир Г
50. Пахута І. Ст. 1895 колгоспник Л
51. Подлюк М. А. 1886 колгоспник З
52. Панас Й. Й. 1905 бригадир Г
53. Рушковський І.Р. 1881 зам. голови Г
54. Савицький А. А. 1892 бригадир З
55. Совва А. А. 1902 комірник Г
56. Совва Вікторія Й. 1907 колгоспниця Г
57. Совва П. П. 1903 колгоспник Г
58. Стайновський А. С. 1894 колгоспник Г
59. Томашевський А. Ю. 1904 рахівник Г
60. Томусяк Й. М. 1895 колгоспник З
61. Фіалковський А. Й. 1905 колгоспник Г
62. Фіалковський Л. Й. 1902 їздовий Г
63. Шуляк І. В. 1887 рахівник Л
64. Шуляк П. Г. 1904 колгоспник Г
65. Юзва Ю. Д. 1903 колгоспник Г
66. Яворський А. П. 1881 ветсанітар Г
67. Хамський М. Т. 1890 бригадир Г
68. Чабан А. М. [brak roku urodzenia] колгоспник З
69. Чабан В. Й. 1903 колгоспник З
70. Чабан Ф. М. 1915 колгоспник З
71. Чена В. П. 1903 зам. будинком колективіста
72. Чена К. В. 1894 їздовий Г
73. Чена Л. А. 1898 бригадир Г

74. Шаповал А. Й. 1907 колгоспник Г
75. Шаповал В. І. 1891 коваль Г
76. Шаповал І. І. 1896 робітник тварин. ферми Г
77. Шаповал Й. А. 1882 колгоспник Г
78. Шаповал М. М. 1898 бригадир будівельник Г

2. Pracownicy zakładów „Czerwony Partyzant”, dzisiejszy КРО.

Wprowadziłem skrót: zamiast „працював” (= ‘pracował jako’) даје „п.”. Po roku urodzenia opuszczam literę „р.н.” (= рік народження ‘rok urodzenia’). Literę „І” oznaczającą w maszynopisie „i” lub „i” (tj. = *ji*) oddaję odpowiednio do zasad pisowni ukraińskiej.

Робітники заводу „Червоний партизан”, теперішній КПО

1. Варовський Йосип Броніславович, 1906, п. токарем по металу
2. Гарник Станіслав Войцехович, 1889, п. ливарником
3. Деражанський Войцех Йосипович, 1901, п. котельником
4. Дяк Йосип Тимофійович, 1902, п. токарем
5. Думанський Петро Войцехович, 1891, п. на механічному заводі
6. Загурський Йосип Матвійович, 1907, п. робітником
7. Замиховський Людвіг Йосипович, 1910, п. слюсарем
8. Іванецький Гілерій Олександрович, 1903, п. обліковцем
9. Кокошко Йосип Андрійович, 1900, п. токарем
10. Краковецький Олександр Олексійович, 1898, п. токарем
11. Ляндебурський Юліян Павлович, 1904, п. у ливарному цеху механічного заводу
12. Морозовський Франц Войцехович, 1907, п. слюсарем
13. Морозовський Августин Войцехович, 1905, п. токарем
14. Морозовський Іван Войцехович, 1900, п. слюсарем
15. Олянин Микола Павлович, 1896, п. слюсарем
16. Пірог Іван Антонович, 1902, п. слюсарем
17. Пірог Ігнат Антонович, 1913, п. токарем
18. Пруденко Юхим Йоципович, 1886, п. слюсарем
19. Сивак Войцех Войцехович, 1900, п. робітником
20. Сінкевич Мартин Карлович, 1887, п. слюсарем
21. Томусяк Станіслав Йосипович, 1899, п. робітником
22. Урода Михайло Петрович, 1891, р. слюсарем
23. Фялковський (!) Войцех Йосипович, 1905, п. робітником
24. Шеленжик Ігнатій Степанович, 1890, п. слюсарем
25. Шеленжник Станіслав Миколайович, 1885, п. слюсарем
26. Хамський Франц Йосипович, 1906, п. слюсарем
27. Шаповал Михайло Йосипович, 1898, п. кочегаром

3. Pracownicy Hreczańskich Zakładów Kolejowych, St(acji) Proskurów, St(acji) Hreczany.

Wprowadziłem skrót: zamiast „працював” (= ‘pracował jako’) jest „п.”. Po roku urodzenia opuszczam litery „р.н.” (= рік народження ‘rok urodzenia’). Literę „І” oznaczającą w maszynopisie „i” lub „і” (tj. = *ji*) oddaję odpowiednio do zasad pisowni ukraińskiej.

Робітники Гречанського депо, Ст. Проскурів, Ст. Гречани

1. Буяр Павло Михалович, 1889, п. машиністом
2. Вержбицький Адам Блажейович, 1906, п. опалювачем
3. Вержбицький Блажей Войцехович, 1909, п. піддувальником
4. Вержбицький Людвір Войцехович, 1906, п. піддувальником
5. Власюк Андрій Олексійович, 1898, п. ст. стрілочником
6. Гавловський Антон Антонович, 1900, п. вантажником паливного складу
7. Гаюр Михайло Антонович, 1890, п. машиністом паривозного депо
8. Гірчиця Войцех Миколайович, 1899, п. десятником паливного складу
9. Губицький Михайло Антонович, 1906, п. теслярем
10. Гурницький Антон Антонович, 1903, п. різноробом
11. Гурницький Блажей Якович, 1890, п. піддувальником
12. Гурницький Леонтій Павлович, 1911, п. помічником НЖЧ-7
13. Гурницький Людвіг Йосипович, 1914, п. столярем ВРП
14. Гурницький Людвіг Павлович, 1896, п. помічником машиніста
15. Гурницький Михайло Антонович, 1898, п. вантажником паливного складу
16. Гурницький Михайло Антонович, 1903, п. кочегаром
17. Гурницький Павло Михайлович, 1892, п. вантажником
18. Гурницький Франц Мартинович, 1914, п. столяром
19. Гурницький Франц Павлович, 1908, п. вантажником
20. Гурський Людвіг Карлович, 1910, п. вантажником
21. Дембицький Павло Йосипович, 1913, п. теслярем
22. Деражанський Карл Антонович, 1902, п. ремонтним робітником
23. Дияк Адольф Йосипович, 1906, п. ремонтним робітником
24. Дияк Антон Антонович, 1912, п. кондуктором
25. Дияк Яків Антонович, 1907, п. помічником машиніста
26. Думанський Микола Гнатович, 1891, п. мастильником
27. Зданевич Гаврило Максимович, 1910, п. помічником машиніста
28. Зембицький Йосип Михайлович, 1895, п. сотлярем
29. Зембицький Йосип Павлович, 1891, п. столярем
30. Зембицький Людвіг Михайлович, 1901, п. змашувальником
31. Зімбицький Павло Тимофійович, 1892, п. головним кондуктором
32. Ігнат Броніслав Павлович, 1912, п. ремонтним робітником
33. Ігнат Станіслав Антонович, 1898, п. машиністом
34. Карван Войцех Йосипович, 1893, п. сторожем в депо

35. Карван Йосип Михайлович, 1891, п. старшим кондуктором
36. Карван Йосип Францович, 1909, п. зчіпловачем вагонів
37. Камарський Карл Шимович, 1891, п. майстром механічного цеху
38. Козін Ілля Ілліч, 1907, п. машиністом
39. Кокошко Антон Йосипович, 1907, п. мулярем
40. Карван Йосип Михайлович, 1890, п. кондуктором
41. Кокошко Йосип Андрійович, 1900, п. токарем
42. Крися Іван Францович, 1912, п. вугільником паливного складу
43. Крися Микола Францович, 1909, п. тецлярем в депо
44. Круцонь Віктор Йосипович, 1906, п. вантажником
45. Коза Йосип Михайлович, 1902, п. оглядачем вагонів
46. Козак Йосип Антонович, 1896, п. котельником
47. Левандовський Степан Петрович, 1885, п. зав. діловодством контори депо
48. Лоза Альбін Павлович, 1903, п. столярем
49. Лоза Антон Йосипович, 1891, п. робітником в депо
50. Лоза Іван Йосипович, 1896, п. охоронником матеріального складу
51. Лоза Йосип Йосипович, 1913, п. табелшиком (!) дистнації служби колії
52. Лоза Теофіл Йосипович 1911, п. змашувальником
53. Лоза Теофіл Павлович 1910, п. помічником машиніста
54. Лоза Франц Йосипович, 1914, п. стрілочником
55. Ликасик Мартин Іванович, 1897, п. вантажником
56. Мазур Альфонс Карлович, 1908, п. теслею в депо
57. Мазур Йосип Карлович, 1905, п. машиністом
58. Мазяр Максим Іванович, 1908, п. колійником
59. Малкевич Людвіг Людвігович, 1892, п. машиністом
60. Матвійчук Казимир Тимофійович, 1887, п. опалювачем
61. Михалець Йосип Карлович, 1912, п. кочегаром
62. Мордзялко Михайло Михайлович, 1896, п. стрілочником
63. Найдук Андрій Войцехович, 1909, п. вантажником
64. Найдук Войцех Михайлович, 1889, п. сторожем паливного складу
65. Найдук Вячеслав Михайлович, 1913, п. старшим кондуктором
66. Найдук Йосип Іванович, 1910, п. кондуктором
67. Новицький Володимир Антонович, 1905, п. машиністом в депо
68. Обчанський Михайло Миколайович, 1899, п. в лазні ст. Гречани
69. Обчанський Петро Миколайович, 1900, п. робітником в депо
70. Ольховський Броніслав Антонович, 1910, п. слюсарем в депо
71. Ольховський Михайло Антонович, 1904, п. ковалем на залізниці
72. Ольховський Петро Миколайович, 1909, п. стрілочником
73. Оседлевич Йосип Іванович, 1903, п. ремонтником на ст. Гречани
74. Оседлевич Мартин Войцехович, 1898, п. вантажником
75. Пеляк Тимофій Миколайович, 1895, п. кочегаром
76. Пірог Броніслав Антонович, 1909, п. мастильником
77. Пірог Володимир Володимирович, 1908, п. табельником НЖЧ-7

78. Пірог Йосип Володимирович, 1904, п. мастильником
79. Пірог Мартин Іванович, 1892, п. слюсарем
80. Пірог Михайло Іванович, 1889, п. сторожем матеріального складу
81. Пірог Павло Михайлович, 1817 (!), п. кондуктором
82. Полянський Дем'ян Павлович, 1894, п. сторожем на ст. Гречани
83. Полянський Людвіг Дем'янович, 1910, п. пічником на ст. Гречани
84. Приймак Іван Миколайович, 1880, п. машиністом
85. Регентюк Станіслав Владиславович, 1914, п. помічником машиніста
86. Ружиков Роман Каленикович, 1889, п. вантажником
87. Рудчук Володимир Вікентійович, 1900, п. бригадиром провідників пасажирських змін
88. Сивак Іван Войцехович, 1903, п. робітником
89. Сивак Йосип Войцехович, 1897, п. слюсарем
90. Сивак Йосип Іванович, 1906, п. диспетчером
91. Сивак Людвіг Іванович, 1901, п. мастильником
92. Сивак Людвіг Йосипович, 1915, п. вугільником паливного складу ст. Гречани
93. Сивак Михайло Йосипович, 1913, п. машиністом
94. Сивак Павло Іванович, 1912, п. черговим на ст. Гречани
95. Сивець Йосип Карлович, 1909, п. вантажником
96. Сікора Микола Йосипович, 1888, п. теслярем
97. Совва Андрій Михайлович, 1892, п. вантажником
98. Совва Антон Антонович, 1882, п. вантажником
99. Совва Антон Іванович, 1909, п. черговим на коліях ст. Гречани
100. Совва Бронислав Йосипович, 1910, п. вантажником
101. Совва Войцех Іванович, 1896, п. пічником
102. Совва Войцех Йосипович, 1898, п. на ст. Гречани
103. Совва Іван Іванович, 1899, п. помічником машиніста
104. Совва Іван Станіславович, 1901, п. бригадиром колійників
105. Совва Йосип Іванович, 1896, п. сторожем дистанції колії
106. Совва Йосип Мартинович, 1913, п. складачем на ст. Гречани
107. Совва Йосип Павлович, 1897, п. машиністом
108. Совва Мартин Мартинович, 1905, п. кондуктором на ст. Гречани
109. Совва Франц Йосипович, 1908, п. старшим стрілочником
110. Томусяк Лаврентій Йосипович, 1892, працював вантажником на ст. Гречани
111. Томусяк Михайло Йосипович, 1906, п. вантажником на ст. Гречани
112. Томусяк Володимир Михайлович, 1906, п. робітником депо
113. Урода Михайло Михайлович, 1914, п. робітником на ст. Гречани
114. Урода Станіслав Войцехович, 1906, п. машиністом електростанції на ст. Гречани
115. Федорович Георгій Тимофійович, 1916, п. помічником машиніста
116. Хамський Антон Войцехович, 1912, п. кондуктором
117. Шаповал Франц Іванович, 1912, п. вантажником на ст. Гречани

118. Шевчук Юхим Федорович, 1896, п. діловодом в конторі ШЧ-8 ст. Гречани
119. Шуляк Корній Антонович, 1897, п. слюсарем ВРП на ст. Гречани
120. Хамський Людвіг Михайлович, 1909, п. кондуктором
121. Хмель-Хмелевський Григорій Іванович, 1882, п. слюсарем
122. Ченаш Антон Войцехович, 1912, п. на паливному складі ст. Гречани
123. Ченаш Войцех Мартинович, 1907, п. мастильником
124. Ченаш Йосип Мартинович, 1905, п. вантажником
125. Ченаш Михайло Іванович, 1907, п. вугільником на паливному складі
126. Шаповал Ганна Блажеївна, 1897, п. на ст. Гречани
127. Шаповал Іван Войцехович, 1889, п. двірником на ст. Гречани
128. Шаповал Михайло Іванович, 1891, п. стажером на ст. Гречани
129. Шаповал Микола Антонович, 1913, п. кондуктором на ст. Гречани
130. Щепанюк Антон Адамович, 1905, п. вантажником
131. Щепанюк Йосип Антонович, 1897, п. сторожем паливного складу
132. Щепанюк Людвіг Михайлович, 1911, п. слюсарем
133. Щепанюк Микола Павлович, 1914, п. молотобойцем
134. Яцуна Димитро Іларіонович, 1898, п. вантажником на ст. Проскурів